

Veisitkö roskat, Sanni Grahn- Laasonen?

Juttusarjassa kysytään tunnetuilta suomalaisilta heidän suhteestaan kierrätykseen ja jätehuoltoon sekä vinkkejä kiertotalouden edistämiseksi. Vastausvuorossa ympäristöministeri Sanni Grahn-Laasonen.

Kuka teillä vie roskat?

Minä ja mieheni vuorotellen.

Miten teillä lajitellaan jätteet? Mikä on jätteiden lajittelun kannalta haastavin materiaali?

Meillä lajitellaan nykyään jo monipuolisesti. Koitan olla arkivihreä, siinä joskus onnistumatta, ja koko ajan pyrin tsemppaamaan. Uskon, että yksilön valinnoilla on iso merkitys.

Mikä on resurssiviisain tekonne?

Kiertotalouden ja resurssiviisauden edistämiseksi on paljon menossa. Olen laajentanut jätealan strategisen yhteistyöryhmän tehtäväkuvaa laajemmin kiertotalouteen. Olen myös asettanut sille jaoston, jonka tehtävänä on laatia jätelainsäädännön soveltamisohjeita sekä identifioida jätelain mahdollisia muutostarpeita, jotta jätelaki ohjaisi paremmin kierrätystavoitteisiin. Näiden lisäksi on päätetty muun muassa jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa koskevan ns. MARA-asetuksen uudistamisesta. Ministeriössä lähdetään selvittämään myös tarvetta ja mahdollisuuksia valmistella kansallisia jätteenkierrätysluokittelun päättymistä koskevia kriteerejä. Olen ministeriökantani halunnut sujuvoittaa kankeita lupamenettelyjä ja purkaa esteitä ympäristön kannalta kestävien teknologioiden ja ratkaisujen tieltä. Tuloksiakin on saatu. Ympäristönsuojelulain toinen vaihe vähentää lupahakemusten määrää 20 prosentilla, ja paketti on hyvä alku lupaprosessien vauhdittamisessa. **Lauri Tarastin** johtama ryhmä julkaisi juuri hetki sitten parhaat keinot vauhdittaa lupaprosesseja ympäristöhallinnossa. Toivon, että ensi hallituskaudella näistä mahdollisimman moni uudistus toteutuu.

Millaisia kiertotaloutta edistäviä toimenpiteitä haluaisitte mukaan hallitusohjelmaan?

Kiertotalouden edistämisen tulee olla vahvasti seuraavan hallituksen agendalla. Kiertotalouden tuotantoa, tuotteita ja palveluita säätelevät erityisesti tuotelainsäädäntö, hankintalainsäädäntö, maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö sekä ympäristölainsäädäntö. Näitä tulee kehittää tukemaan kiertotaloutta edistäviä ratkaisuja. Lisäksi seuraavan hallituksen agendalla pitää olla ympäristöystävällisen liiketoiminnan kannusteet. Esimerkiksi Sitra on esittänyt riskirahastoa, joka kannustaa kuntia cleantech-hankintoihin jakamalla teknologioista mahdollisesti koituvia riskejä. Myöskään ekologinen verouudistus ei ole valmis.

■ TEKSTI ELINA SAARINEN, KUVA KALLE LAHTINEN

Verotuksen painopistettä tulee edelleen siirtää työn verottamisesta ympäristölle haitallisten toimintojen verottamiseen. Ministeriökantani vauhtiin panemaani lupamenettelyjen sujuvoittamistyötä on jatkettava, jotta uudet, ympäristön kannalta kestävä teknologiat ja ratkaisut saavat vauhtia. Nämä kaikki toimenpiteet edistävät sitä, että Suomeen voidaan luoda uusia työpaikkoja, sillä Suomi nousee ainoastaan työllä.

Suomen kierrätysaste on vuosia madellut 30–35 prosentissa, kun parhaissa EU-maissa kierrätetään ainakin tilastojen valossa huomattavasti enemmän. Miten Suomen kierrätysaste saataisiin nousuun?

Suomen huono sijoittuminen jäsenmaiden välisessä vertailussa voi osin johtua jäsenmaiden erilaisista tiedonkeruu- ja tilastokäytännöistä, mutta me emme voi piiloutua niiden taakse, vaan on päivänselvää, että kierrätystä on Suomessa tehostettava huomattavasti nykyisestä. EU-neuvotteluissa Suomi on painottanut, että kierrätystavoitteissa tulee ottaa huomioon jäsenmaiden kansalliset olosuhteet.

Suomen jätehuollon tavoitteena on, että Suomi nousee tämän vuosikymmenen loppuun mennessä EU:n kärkimaiden tasolle. Tavoite on, että jätettä ei menisi kaatopaikalle lähes lainkaan. Ensi vuoden alussa voimaan tuleva orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto tulee vähentämään jätteen sijoittamista kaatopaikalle. Lisää pitää vielä tehdä, jotta kierrätykseen soveltuvat jätteet oikeasti menisivät kierrätettäviksi.

Kierrätyksen tehostamiseksi tarvitsemme toimivan jättesektorin, uusia innovaatioita, jotka lisäävät jättemateriaalien kysyntää sekä uutta erotteluteknologiaa. Tärkeää on myös asenne. Kierrätysintoa ja -tietoutta on lisättävä.

Vähintään yhtä tärkeää on varmistaa kierrätyksen laatu. Kierrätys ei saa johtaa huonolaatuiseen varjo- tai näennäishyödyntämiseen. Esimerkiksi haitallisten aineiden pääsy tuotekiertoihin on estettävä ja jätteessä pieninä määrinä olevat taloudellisesti hyvin arvokkaat materiaalit on saatava paremmin talteen.

Uusia lääkkeitä kierrätyksen ja kiertotalouden edistämiseksi esittää valtakunnallisen jättesuunnitelman uudistamisen yhteydessä. Uuden suunnitelman valmistelu on juuri käynnistynyt täyteen vauhtiin ympäristöministeriön johdolla, ja valmista pitäisi tulla ensi vuonna. ■